

DRUGI SLOVENSKI DAN INSPIRE

Irena Ažman

V kongresnem centru hotela CITY v Ljubljani je Geodetska uprava Republike Slovenije dne 8. 11. 2016 organizirala drugi slovenski dan INSPIRE. Na prireditvi se je zbralo več kot šestdeset udeležencev. Predstavljenih je bilo deset prispevkov o stanju in načrtih v zvezi z izpolnjevanjem zahtev evropske direktive INSPIRE (kratica za evropsko infrastrukturo za prostorske informacije) in Zakona o infrastrukturi za prostorske informacije (ZIPI), s katerim je bila direktiva leta 2010 prenesena v slovenski pravni red.

V uvodu je udeležence nagovoril Anton Kupic, generalni direktor Geodetske uprave Republike Slovenije. V govoru je izpostavil, da smo v drugi polovici obdobja, namenjenega izpolnitvi obveznosti, zapisanih v ZIPI in evropski direktivi. Pomembno je, da si natančno začrtamo naloge in aktivnosti, ki jih je treba izvesti do leta 2021. To leto je namreč mejnik, ko naj bi države članice EU v celoti izpolnile svoje obveznosti. Pomembno je tudi, da naloge, povezane z uresničevanjem načel INSPIRE, vpletemo v redno delovanje vseh ustvarjalcev prostorskih podatkov v državi, predvsem pa ta načela upoštevamo pri prenovi in vzpostavitvah novih zbirk prostorskih podatkov.

Slika 1: Udeleženci srečanja INSPIRE.

Tomaž Petek je predstavil stanje glede izvajanja direktivne INSPIRE. Opisal je naloge, ki so že bile izvedene, dejavnosti, ki potekajo, ter podrobno orisal zahteve, katerih izpolnitev nas čaka v prihodnje.

Naloge, ki jih predpisujeta evropska zakonodaja in ZIPI, je vlada RS povzela v sprejetem akcijskem načrtu za izvajanje direktive INSPIRE do leta 2020. Načrt vsebuje številne ukrepe za uresničitev vseh zahtev in obveznosti. Še naprej bo treba uresničevati naloge koordinacije (na nacionalni ravni in ravni EU), informiranja in obveščanja, povezati dejavnosti INSPIRE z nalogami eUprave in pobudo za odprte podatke, izvesti akcijski načrt do leta 2020 (metapodatki, omrežne storitve, souporaba in izmenjava podatkov ...), uskladiti politiko dostopa in uporabe podatkov, prilagoditi načrt izvajanja spremenjenim prioritetam Evropske komisije, avtomatizirati spremljanje in poročanje ter ne nazadnje – kar je težka in odgovorna naloga – uporabiti načela INSPIRE in se prilagoditi zahtevam INSPIRE v vseh projektih spreminjanja podatkovnih zbirk in vzpostavljanja novih.

Predstavniki Evropske komisije Francesco Fragnatelli je govoril o povezavi INSPIRE z eUpravo. Predstavil je program ELISE, ki bo združeval sedanji pobudi EULF in ARE3NA za zagotavljanje evropskih lokacijskih medopravilnih rešitev za eUpravo. Predstavil je pomen in vlogo INSPIRE pri zagotavljanju podatkov za eUpravo. Poudaril je, da imata INSPIRE in eUprava enaka načela, enake potrebe in skupne izzive.

Posamezne rešitve in stanje na področju INSPIRE so predstavili mag. Uroš Mladenovič (infrastruktura in ELF-servisi), Matija Krivic (portal e-Geologija), mag. Irena Ažman (metapodatki INSPIRE) in Primož Kogovšek (podatki ARSO). Načela odprtih podatkov in dejavnosti ministrstva za javno upravo je predstavil mag. Aleš Veršič. Brez standardov ne gre – geografske standarde in delo tehničnega odbora za geografske informacije v okviru Slovenskega inštituta za standardizacijo je predstavil njegov predsednik Simon Vrečar. Z zapletenimi in obsežnimi nalogami za vse upravljavce zbirk podatkov, potrebnih za zagotovitev dostopa do preteklih stanj podatkov, nas je seznanil Gregor Završnik.

Slika 2: Popoldanski delovni posvet skupine INSPIRE.

V popoldanskem delu srečanja je bil izveden delovni posvet članov slovenske koordinacijske skupine INSPIRE s predstavnikoma Skupnega raziskovalnega središča (JRC) Evropske komisije. Komisija je avgusta 2016 izdelala poročilo za Evropski svet in parlament, v katerem je zbrala ugotovitve o izvajanju direktive INSPIRE v državah članicah. Ocena potrjuje, da je direktiva še vedno zelo pomembna za učinkovito

izpolnjevanje potreb okoljske politike in bo zaradi uveljavljanja digitalnega gospodarstva sčasoma postala še pomembnejša. To je zapisano tudi v strategiji za enotni evropski digitalni trg, v katero so vključeni pomembni elementi direktive INSPIRE.

V poročilu o izvajanju direktive INSPIRE komisija ugotavlja, da je dober napredek doseglo samo nekaj držav. To so članice, v katerih so bile že izvedene ustrezne naložbe, izvajanje direktive INSPIRE pa je bilo usklajeno s širšimi nacionalnimi ukrepi za politiko odprtih podatkov in boljših storitev eUprave. Ugotovljene vrzeli pri izvajanju so precejšnje in so posledica zamud, ki so se nabrale v dosedanjih postopkih, kar prinaša precejšnje razlike v hitrosti in kakovosti izvajanja med državami članicami. Slovenija je v poročilu uvrščena v zgornjo polovico držav. Kot najuspešnejše je komisija ocenila države, ki so zgodaj vložile sredstva v izvajanje, razvile politiko odprtih podatkov ter uskladile zahteve direktive INSPIRE s svojimi nacionalnimi prednostnimi nalogami v zvezi z odprtimi podatki in prizadevanji za eUpravo.

Srečanje se je sklenilo s skupno ugotovitvijo, da je zastavljene cilje mogoče doseči samo s tesnim sodelovanjem vseh deležnikov. Vzpostavitev skupne informacijske infrastrukture za prostorske informacije v Sloveniji ni naloga izključno državne geodetske službe, temveč vseh deležnikov, ki zagotavljajo podatke in storitve, pa tudi tistih, ki zagotavljajo komunikacijsko tehnologijo in informacijsko infrastrukturo za organe javne uprave, ter uporabnikov.

Predstavitve so dostopne na slovenskem geoportalu: <http://www.geoportal.gov.si/slo/novice/243/drugi-slovenski-dan-inspire>.

Irena Ažman

Geodetska uprava RS

Zemljemerska ulica 12, SI-1000 Ljubljana

e-naslov: irena.azman@gov.si